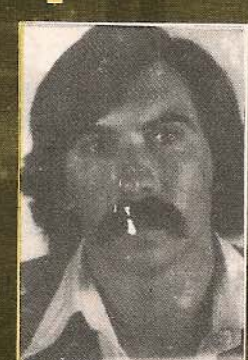

MUNICIPALS 87

LA FARGA

R E V I S T A D E S A L T

5 PROGRAMES PER UN POBLE: S A L T

ANY IX - Núm 88 - MAIG 1987

VIDA DEL CASAL

Mala llet

Hi ha gent que en tenen una miqueta, i es dediquen a tocar el bolet amb mil i una punyetes; aquests normalment són inofensius, ja que amb la condició de poder-se queixar d'alguna cosa ja es donen per satisfets, es queixen de la pensió, del govern, del Barça i, si no queda res més, fins i tot de la Junta del Casal, però vaja, es poden suportar.

El que ja passa de taca d'oli, és la immensa dosi de MALA LLET, que gasten alguns, immerescudament anomenats «socs del Casal»; llàstima que no he pogut esbrinar la seva identitat perquè, si no, veurieu el seu nom imprès en lletra d'impremta en aquesta columna, però ja se sap que els covards no donen mai la cara, tiren la pedra i amaguen la mà.

Però algú deu pensar que el columnista avui està de molt mal títol i no n'hi ha per menys. Breument, relataré el meu títol. El dia 9 va haver-hi ball al Casal, com cada quinze dies, doncs algú prou despert suposo que deuria notar que entre la gent que normalment es cuida d'aquesta activitat, hi havia cares llargues, havia arribat un rumor, per boca d'algun soci del Casal, que alguna per-

sona de la Junta en treia un bon sou de la seva col.laboració en l'organització dels Balls, si no, de què tanta afició? i com que això no és el primer cop que passa, la veritat és que ja en comencem a tenir els «dallonses» plens... entesos?

Als qui gasteu tanta mala llet, només vull dir-vos que no sou benvinguts al Casal, i que des de la seva fundació NINGÚ, repetixo, NINGÚ, no ha cobrat MAI ni cinc cèntims per la seva col.laboració en actes organitzats pel Casal, i us repto, als qui parleu a les esques, que no sigueu covards i doneu la cara. Els llibres del Casal i el testimoni de tots els membres de totes les Juntes del Casal fins avui, us demostrarem la vostra mala llet. Penseu que si vosaltres sou incapaces de fer cap esforç personal en benefici de la col.lectivitat, sortosament al poble hi ha molta gent que no pensa com vosaltres, no només al Casal, mireu al vostre entorn, Llars de Jubilats, clubs de tota mena, entitats culturals, són regides per persones desinteressades a les quals vosaltres gosseu criticar. No hi ha dret, prou de mala llet!

Joan Boada

A la taula de la Farga

• El passat dia 8 de maig, als 91 anys va morir a Salt DOLORS CASALS i PRAT, mare del nostre company de redacció MIQUEL CASELLAS. Volem des de La Farga, donar el nostre més sincer condol al nostre company Miquel i a la seva família.

• També volem deixar testimoni de la fidelitat i arrelament familiar al nostre poble que tenia la Dolors Casals, coneguda per «l'àvia Lola». Entre la nombrosa família dels Maret, Zori, Cigarro, etc. ben estimada per tots, deixa un bon record.

ooOoo

• Periòdicament LA FARGA organitzarà com a revista **Debats sobre temes d'actualitat** tant del nostre poble com d'interès social. El primer serà el dia 2 de juny, al Col.legi La Farga, amb el tema: «SALT: ELECCIONS MUNICIPALS/87». Hi assistiran els caps de llista dels partits que es presentin per a l'Ajuntament.

ooOoo

• El passat número 87 dedicat a l'Institut «Salvador Espriu» va assolir el tiratge de 1.700 exemplars. Ha estat fins ara el rècord en quant a tiratge.

Uns quants números de la publicació han estat distribuïts entre els professors i alumnes del Centre.

ooOoo

Benvingut «EL CUC»

• Ha arribat a les nostres mans, i per això el publiquem, el número 1 del «EL CUC». Ve a sumar-se al tipus de publicacions comercial-informatives que hi ha a altres pobles de les nostres comarques i que a Salt hi mancava. Té un tiratge de 3.000 exemplars i es distribueix gratuïtament.

Hi ha una àmplia guia d'activitats, competicions, telèfons d'interès i informació puntual sobre temes: salut, cuina etc...

LA TECA

JOSEP M.ª DUBÉ

ENCARREGUEU AMB ANTELACIÓ:

Sarsueles i paelles
Pollastres a l'ast
Conills a l'ast
Ànecs a l'ast
Canelons

Calamars a la romana
Plats cuinats
Tripades, cargols, etc.

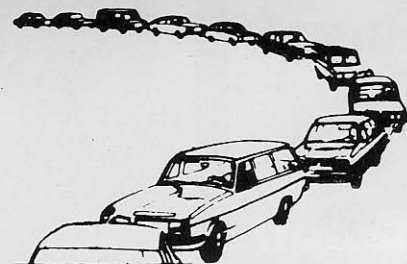
EXTENS ASSORTIT EN VINS I ESPUMOSOS

Carrer Major, 9
Telèfon 23 94 79

SALT

AUTO-ESCOLA LLADÓ, S.A.

Ctra. de Palarnós, 58 - Tel. 49 23 47 - CELRA
C. Pau Casals, 52 - Tel. 23 52 18 - SALT

Correus... on ets?

Ara fa un any. Era el 14 de maig de 1986, i el Director General de «Correos y Telecomunicaciones» de l'Estat inaugurava solemnement la nova oficina de Salt situada al carrer de Francesc Macià.

Per a tots els saltencs era un important pas endavant. L'oficina era a un bon lloc. Un lloc cèntric, tot i que l'espai podia haver estat més gran. Les expectatives eren bones i la solemnitat de l'acte pressagiava un bon futur. Hi va haver bones paraules i es va brindar amb xampany.

D'això fa un any. Vist des d'aquesta perspectiva podem afirmar que l'oficina no ha rutllat i que les expectatives no s'han confirmat. L'oficina no ha rutllat i molts són els saltencs defraudats.

No ens volem posar amb el servei de tramesa: girs postals, telegrams, certificats. Ens fixarem, en el servei de repartiment. La distribució no funciona, i tant és així que molts han pensat si no hauria estat millor que les coses haguessin quedat com abans, quan el repartiment es feia conjuntament, Salt i Girona.

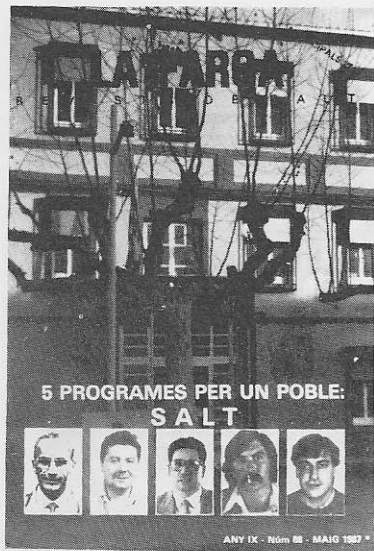
Llevat de les cartes urgents, tot el que són impresos, postals, revistes.. tot el que, aparentment pels responsables de l'oficina no és urgent, porta un llastimós retard. anys enrera.

Potser no se sap que per algú sí que pot ésser important aquella postal o aquella revista....? Tal vegada és molt important, ja que són notícies d'un familiar de viatge, d'un amic/ga que et vol comunicar unes ratlles, de la convocatòria per a una reunió o una assemblea d'entitat.

I t'arriben quan la reunió ja s'ha fet, i tu que hi havies d'haver assistit ni te n'has assabentat.

Això és greu! Primer perquè és un servei públic. Segon, perquè no pots triar, ja que no hi ha competència. O et reparteixes tu personalment les cartes o de moment sembla que no hi ha res a fer.

I en ésser un servei públic pagat per tots, i que a més hi posem els segells estipulats perquè arribin les cartes a temps, la cosa no deixa de ser lamentable. I així LA FARGA, la vostra revista, arriba com arriba.. Setmanes després d'haver sortit. Correus.... On ets?

Any IX / Núm. 88
Maig 1987

SUMARI

LOCAL

Vida del Casal: Mala llet.....	2
A la taula de La Farga.....	2
Editorial.....	3
Rialles d'aquí.....	4
Teva Meva.....	5
ESPORTS DE FARGA	
Penalti.....	6
ESPORTS	
C F. Salt	
El canvi de l'esperança.....	6
LA TRIBANA	
El nom dels nostres carrers.....	7
FINESTRA OBERTA	
El consumerisme:	
quan i per què ha sorgit?.....	8
TEMA CENTRAL	
Municipals/87.....	9

IMATGES

A la Primavera,	
una altra imatge.....	14
L'ALTRA IMATGE	
El primer amor.....	15
LA GALLINETA	
La L.O.T i la LOTO.....	15
SPLASH-GLOP	
Per a tafaners, interessats, snobs	17
ESPIGOLANT.....	17
Cultura.....	18
LA FARGA LÀCTICA	
Ja existeixen distintius en català per a furgonetes.....	18
CAGAFERRO	
L'acudit foll.....	19
La vida amb humor.....	19

La Farga Revista de Salt. Edita/Casal de Jubilats. Consell de Redacció/Lluís Mateu, Guillem Terribas, Miquel Casellas, Joan Boada, Jaume Bosch i Josep Guardiola. Col.laboradors habituals/Quim Pla, Alicia Vila i Eva Esquin. Col.laboradors en aquest número/Susana Martínez. Fotògraf/Manel Lladó. Correcció/Toni Rusalleda. Portada/Mercé Macip. Administració/Emili Crous, Joan Boada i Miquel Casellas. Distribució/Pitu Geli, Josep Cebrian i Josep Gasiot. Compaginació i disseny/Equip La Farga. Tiratge/1.500 exemplars. Redacció/Passeig Verdaguer, 1 - Tel. 23 04 98. Impressió/Pagès Impren.ta Anglès. Tel. 42 01 07. Dipòsit Legal/GI 356/79.

Rialles d'aquí

Hola, amics. No us han explicat mai què feien per la Festa Major, els vostres avis quan eren petits? Avui ens proposem explicar-vos-ho resumidament, encara que no tan bé com els vostres avis. Segurament, si els ho pregunteu us en faran cinc cèntims gustosament. Els agrada molt explicar coses!

Per donar inici a la Festa, en aquells temps, l'Alcalde no solia fer cap parlament. Però tota la Corporació Municipal anava a l'Ofici. Durant aquests dies se seguïen els horaris normals de missa; el dia de Festa Grossa es feia el gran ofici en commemoració del nostre Patró (Sant Cugat). Aquest dia tota la família se solia reunir en una casa i menjaven plegats. El dinar més típic era vedella amb bolets o una gran arrossada.

Dies abans que comencés la Festa, la gent comprava els «palcos» de l'envelat, gairebé cada família en disposava d'un. L'envelat era un llòc de reunió per a tot el poble. De vegades n'hi havia dos.

A la tarda, al voltant de les 4, es feia el ball de tarda, també durant aquests dies es tocaven sardanes. Cal esmentar que es feia algun o altre joc de cucanya per a la mainada, com curses de sacs...

Coincidint amb el final de la Festa s'organitzava «la Feixina», que consistia en un dinar de germanor. La festa Major ha anat evolucionant com totes les coses. Va haver-hi un temps que es va perdre una mica l'esperit popular. Actualment s'ha recuperat.

Nota: Agraïm la col.laboració del Sr. Junquera, matrimoni Corominas-Mainegre i Sra. Molins.

Festes a la «Coma Cros» - anys 20

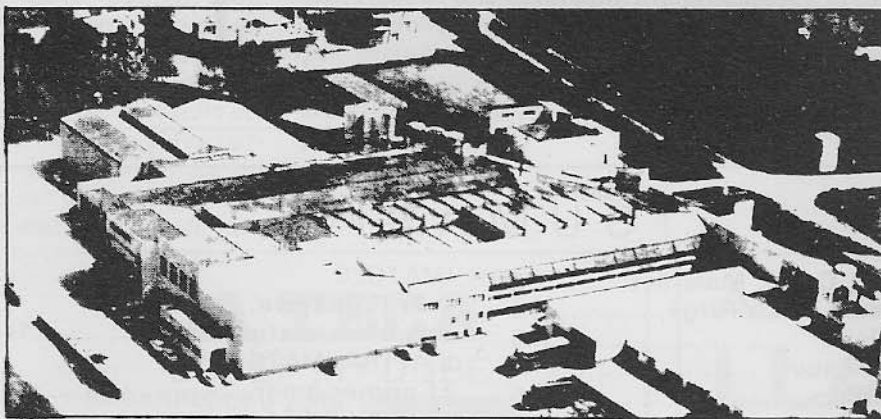
Espectacles:

Dissabte dia 25 de juliol, a les 8 de la tarda, a la Plaça de Catalunya, tindrem amb nosaltres el «Circ Perillós». Mitjançant una història d'aventures ens oferiran algunes de les típiques cabrioles de circ.

Diumenge dia 26, a les 7 de la tarda a la Plaça Onze de Setembre, el grup «Abracadabra» presentarà un seguit de números d'humor i de màgia amb pallassos, personatges, còmics...

Dimarts 28, a les 7 de la tarda, al Passeig de la Ciutat de Girona, el grup «Julivert» realitzarà un espectacle d'animació.

Eva Escuin
Mercè Sánchez
Fotografia: Arxiu de l'Ajuntament.

**ESCORXADOR
GENERAL
FRIGORÍFIC**

Sala d'especejar

Frigorífics del Ter, S.A.

CARNS DE PORC I BOVÍ
Repartiment diari

Carrer Major, 419
Tel. 23 31 11
SALT

Lluís Gajean

Lluís Gajean, en Lluís de Can Panxut, no necessita cap mena d'introducció perquè els lectors el reconguin. En Lluís és vida i l'ànima, és la marxa i la tranquil·litat d'un local que s'ha convertit en motor del moviment cultural de Salt. Cultural en el sentit més ampli de la paraula, com a aglutinador de les més diverses activitats i de les més diverses entitats locals. Home eminentment pràctic, gran esportista, i dotat amb una sensibilitat molt especial. Tant et pot sorprendre quan serveix un sopar tot patinant, com quan inventa un delicat còctel per a celebrar qualsevol data o esdeveniment, amb la mateixa il·lusió que si es tractés d'una commemoració personal.

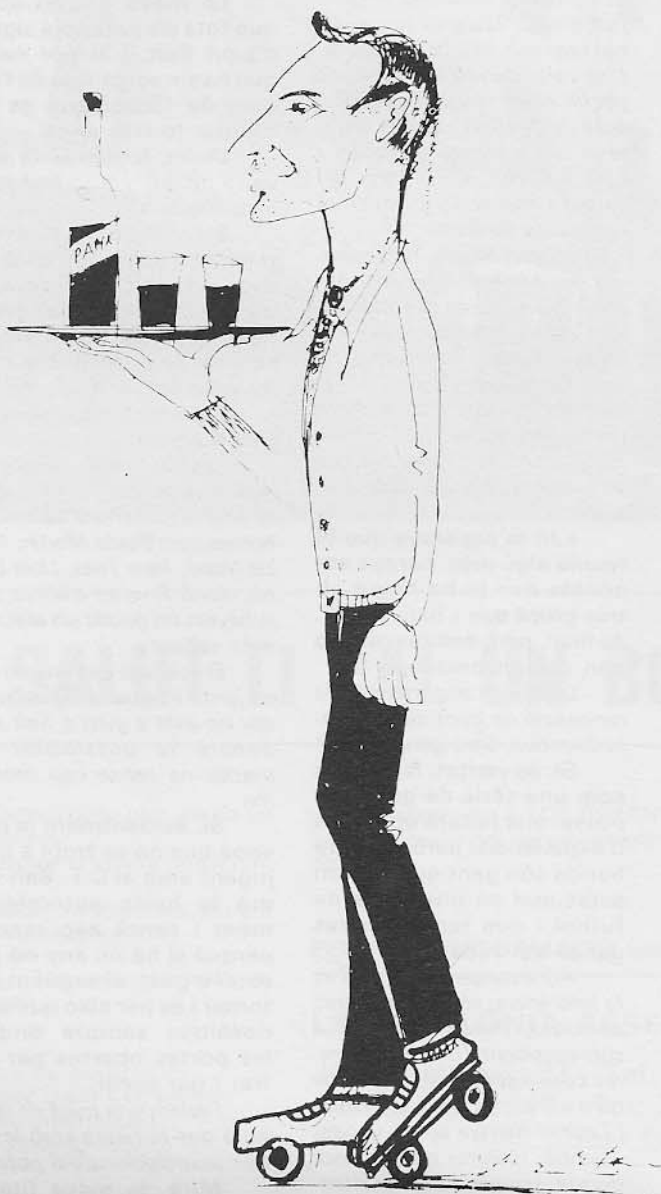
Lluís Gajean és cambrer per vocació i per ganes. Si te l'haguessis d'imaginar seria en un petit xirringuito tropical, al costat del mar, servint les begudes en banyador, ben torradet pel sol del Carib i amb una taula de «surfing» esperant-lo per a les estones lliures. Quan converses amb ell es trasllueix de seguida la seva passió per les illes, per la natura feréstega i càlida i pel mar. De fet, segons ens explica, «les coses més importants per a mi i els fets més transcendents han tingut lloc a les illes». A Menorca em vaig convertir en una altra persona, vaig canviar completament, vaig créixer i madurar. És una cosa que no oblidaré mai. Allà tinc també la meua «casa». Perquè en Lluís se sent saltenc i vol viure a Salt, malgrat les llargues temporades que ha passat lluny del seu poble i les ànsies que encara té de viatjar. És un home inquiet i el que sap ho ha après arreu on ha viatjat. Als seus 33 anys, en fa 11 que començà en el món de l'hosteleria, com a cambrer en un restaurant de Girona. Després va venir la seva temporada a Menorca, on durant 9 anys treballà en un hotel. Als hiverns tornava a Salt i

feia torrons. «Vaig sentir aleshores la necessitat de fugir de la història turística i anar més cap a la vida real de l'illa», i és en aquest moment que comença a treballar a petits restaurants i establiments dedicats especialment a la població illenca. També s'inicia aquí la seva activitat com a animador de la vida de Menorca amb l'organització de festes, de passes de models, de desfilades, etc.

L'any 80, una agrupació esportiva de Salt es fa càrrec del bar de Can Pan-

xut, i durant dos hiverns, Lluís Gajean regenta aquest establiment intentant donar-li el seu aire fins que decideix marxar a treballar en una discoteca a Tenerife, i tot seguit, torna a la seva estimada Menorca, deixant l'hosteleria i dedicant-se al «windsurfing». Després d'altres anades i vingudes, ara fa una mica més d'un any, es presentà a la convocatòria per a la concessió del bar de Can Panxut. Altre cop aquest local que en Lluís recorda ja de la seva infància amb molt de carinyo se li posa al davant i, lògicament, guanya el concurs. «Can Panxut» és com un nen tonto. Els resultats són molt lents perquè és molt difícil actualitzar una cosa antiga». Però en Lluís sap que ho aconseguirà, li agrada la relació amb la gent i la gent el busca i estima la relació amb ell. «Vull quedar-me a viure a Salt i sé que Can Panxut pot ser total». «Gairebé tothom de Salt ha passat per Can Panxut en un moment o altre i cal que mantingui el mateix caire obert que sempre ha tingut. No pot quedar-se estancat».

Per a Lluís Gajean, viure és «donar el tot pel tot». Sap combinar a la perfecció idealisme amb practicitat. La música amb els menjars de 500 pessetes. Les plantes exhuberants amb les ampolles de Coca-Cola i les cerveses. És en Lluís de Can Panxut, una persona molt especial...

ESPORTS DE FARGA

Penalti

Miquel Pardo, soci número 117 del C.F. Salt i més conegut en el món del futbol per «Maikel» ha estat l'únic que ha presentat una candidatura per fer-se càrrec de l'entitat saltenca.

De fet, ell, que ja es mou per dins el club tot mimant la mainada, ja pot saber de quina pota va coixa l'entitat i com s'ha d'arreglar. Per això ha format un equip novell, però amb trempera, que l'ha d'ajudar en les seves aspiracions.

Ja tindran feina. Fer oblidar les darreres temporades, fer un equip que torni a lluitar en els llocs de dalt a la classificació, fer que el públic torni al camp. Tot això, però sembla que no els espanta i que saben ben bé per on han d'anar.

Des d'aquestes quatre ratlles m'agradaria animar també a tots aquests socis decebutos perquè tornin al camp. Potser alguns tampoc no estaran d'acord amb la nova junta, però lluny de rebutjar-los se'ls ha de donar com a mínim una oportunitat i se'ls ha d'exigir unes assemblees obertes i constants que siguin el veritable camí del diàleg entre uns, els de les grades, i altres, els de la junta. Si això s'aconsegueix, potser d'una vegada per totes el C.F. Salt serà aquest espill pels altres equips de la província. Potser quan anem al camp podrem tornar a veure bon futbol i amb una mica de sort ens oblidarem d'omplir planes de diari per altra cosa que no sigui bon futbol.

Si tot això passa, ben segur que tindrem alguna oportunitat per celebrar-ho.

De moment, a la nova junta, sort; i als socis, constància.

Serà com un penalti, si el marquen guanyarem, si no.....

C.F. Salt El canvi de l'esperança

Aquesta temporada serà, acabi com acabi, nefasta pel C.F. Salt. Patiments i més patiments. Partits perduts i negatius que es van sumant ha estat la tònica d'un any, esportivament parlant, que més valdria oblidar.

Al mig de tot això hi ha hagut un fet que cal tenir en compte i que cal comentar. És evidentment el canvi de President a l'entitat saltenca.

Pere Vila, que va agafar en el seu moment les regnes del club, va decidir que era el moment del canvi, després, això sí, de no pocs problemes amb els àrbitres durant la campanya. Un cop oberta la presentació de candidatures a la presidència, eren molts els rumors que es deixaven sentir en el món futbolístic. Malgrat tot, al final tant sols una candidatura. Una candidatura encapçalada per un home vinculat a l'esport base de l'entitat i que es rodejava de persones fresques i amb empena en el món del futbol i més concretament en una junta directiva.

Miquel Pardo, més conegut per Maikel, és el soci número 117 i l'home que va muntar l'escola futbolística per a la mainada que actualment existeix, i a més, ara haurà de tenir cura de tota l'entitat. Però començant pel principi caldria preguntar-li si s'esperava que seria l'únic candidat a la presidència.

«Jo m'esperava que hi hauria algú més, perquè em consta que hi ha hagut altres grups que s'han mogut. Al final, però sembla que no han decidit presentar-se.

Una cosa important és la renovació de gent dins la junta directiva. Serà gent fresca?

Sí, és veritat. Nosaltres som una sèrie de gent que potser ens faltarà una mica d'experiència, però per altra banda són gent que no han estat mai en una junta de futbol i que tenen moltes ganes de treballar.

Aquesta gent, a la qual es fa referència, són les següents persones, Pere Vilar com a sots-president, J. Lluís Nogueres com a secretari, J. Muñoz com a tresorer, Antoni Rueda i Tesifon Herrera com a vocals, i també, malgrat que no està decidit, sembla que hi ha inten-

ció que hi hagi una mena de secretari tècnic, un home que coordini a nivell esportiu.

Sí, la meua idea és tenir en el club una espècie de mànager que és el que ha de portar lligat tot el futbol amb el futbol base, perquè el que hem de mirar és que el club de futbol Salt no només sigui el primer equip sinó tota una pinya dels diferents equips de l'entitat. Aleshores aquest home en qüestió és el que ho ha de lligar tot, ha de saber els jugadors que s'han de fitxar, i totes les tasques típiques d'un mànager.

Ja que parlem de jugadors, sembla que es tornarà a donar oportunitats als de casa

La meua il·lusió seria que tots els jugadors siguin d'aquí Salt, i si pot ésser que hagin sortit tots de l'escola de futbol que es va muntar fa tres anys.

De fet, la nova junta ja es va posar a treballar immediatament.

Sí, nosaltres ja hem començat a contactar amb algun jugador de cara a la propera temporada, jugadors que com he dit abans són de Salt, perquè a més de voler fer un equip de casa volem que sigui una pinya d'amics.

Amb aquestes reincorporacions podríem tornar a veure amb la samarreta saltenca a homes com Jesús Martín, Narcís Nonó, Pere Tries, Lluís Carbó, Jordi Roure i d'altres que ja havien fet gaudir els afectats saltencs.

El que sí té molt clar la nova junta és que si algun jugador no està a gust a Salt se li donarà la possibilitat de marxar-ne sense cap problema.

Sí, evidentment la persona que no es trobi a gust jugant amb el C.F. Salt tindrà la baixa automàticament i sense cap rancor, perquè si bé un any no pot estar a gust, al següent pot tornar i és per això que amb nosaltres sempre tindran les portes obertes per entrar i per sortir.

Parlem una mica de la relació que hi haurà amb les altres associacions del poble.

Mira, la meua fita és

força difícil d'aconseguir, però m'agradaria que un dia al mes tinguéssim una reunió els quatre presidents dels quatre clubs de futbol del poble, per parlar i perquè hi hagués col·laboració mútua.

Cal parlar també d'objectius, en aquests quatre anys de mandat.

En principi, i tenint en compte que el Salt té una de les millors pedreres de la província i que a més van pujant per blocs, per equips sencers, em sembla que amb aquests quatre anys hem de deixar al Salt a la Preferent i en un altre període de quatre anys ja siguem nosaltres mateixos o uns altres a posar-lo a Tercera Divisió, que és la categoria que es mereix la nostra entitat.

Una de les coses imprescindibles per poder presentar la candidatura és presentar el deu per cent de les signatures dels socis de l'entitat. Un cop això fet, ara caldrà convèncer els altres socis?

Home, això és el que m'agradaria. Que tothom recolzés la nova junta, perquè evidentment nosaltres volem el millor per a l'entitat.

Ganes i il·lusió per treballar no en falten. Esperem que les coses segueixin així i que els quatre anys siguin profitosos. Que poguem oblidar les darreres lligues i que aquest canvi suposi l'esperança per al C.F. Salt.

El nom dels nostres carrers

Amb molt d'encert l'Ajuntament de la Vila ha començat a substituir les plaques dels carrers del Barri Vell per unes de ceràmica que estan més d'acord amb el mobiliari urbà d'aquesta zona.

El que em sap greu és que no sigui possible, alhora, recuperar els noms dels carrers del Salt antic que han perdurat malgrat que alguns hagin canviat oficialment de nom més d'una vegada.

El Carrer de la Baixada no ha pogut lluir mai el seu nom en una placa. Abans era el Carrer «Anselmo Clavé» i amb el canvi de noms, a l'annexionar-nos a la ciutat de Girona, li varen posar Carrer Tramuntana.

Malgrat els noms imposats el seu nom és Carrer de la Baixada. No sentireu a dir que al Carrer Tramuntana hi ha Can Peret de la Baixada ni canviarem el nom de les «Hortes de la Baixada» pel de «Hortes de Tramuntana». El que cal és donar oficialment a aquest Carrer el nom que li pertoca i recuperar així un topo-

nímic que, tot i ser viu encara, es perdrà si ens entestem a immortalitzar el Carrer Tramuntana en rajoles de ceràmica.

El Carrer de Sant Gregori va portar molts anys aquest nom, potser més d'un segle. Ningú va decidir que aquest havia de ser el seu nom. Abans de ser un carrer era el camí d'anar al poble veí de Sant Gregori, i res més lògic que a l'esde-

venir un carrer més del Poble prengué el nom que la raó popular li havia donat des de sempre. Ara és el Carrer d'en Fidel Aguilar.

El Carrer del Camp, del Veinat, és l'actual Carrer de Cervantes. Aquest és un altre toponímic víctima dels contrasentits del nostre nomenclàtor de carrers amb nom postís.

S'han canviat molts de noms de carrers del nostre

Poble. N'hi ha que han estat canviats dues i tres vegades, i per diverses raons. El que no podem permetre és que ens canviessin els noms populars que el mateix poble els hi havia donat al llarg de la seva història.

A LA SEVA SALUT LI CAL UN BON SERVEI

La nostra pòlissa d'assistència sanitària dóna una àmplia cobertura de serveis, dels quals destaquem:

- Lliure elecció d'especialistes dintre el nostre ampli quadre de metges.
- Mitjans de diagnòstic com anàlisis, radiografies, ecografies, electroencefalogrames, endoscòpies, etc.
- SCANNER
- Habitació individual amb bany en els internaments per:
  - Intervencions quirúrgiques
  - Accidents
  - Parts.
  - Tractament mèdics (casos no quirúrgics)
- Llit per a acompanyant a càrrec de la Companyia.
- Medicaments utilitzats durant l'internament.
- Parts en clínica assistits per tocòleg.

- Assistència a TOT ESPANYA (capitals de província) en cas d'urgència per desplaçament temporal (viatges, vacances, etc...)

PER A MÉS INFORMACIÓ, estem a la seva disposició a:

LA CATALÒNIA ASSEGUADORA, S.A.

Joan Maragall, 22 - Tel. 20 33 31 GIRONA
 Antoni Llopis, 10 - Tel. 26 63 40 OLOT
 Llers, s/n. Edif. Jubar FIGUERES

El consumerisme quan i per què ha sorgit?

Entenem per consumerisme «el moviment social que pretén aconseguir l'increment dels drets i poders dels consumidors en la seva relació amb els venedors».

Els orígens d'aquest moviment se situen ja en el segle passat, sota la forma de cooperatives, a Anglaterra (associada, en aquest moment, als plantejaments del moviment socialista com a protesta per les lamentables condicions de vida del treballador).

També en el propassat segle, als Estats Units, es constitueixen les primeres «Lligues de Consumidors». Això no obstant, no serà fins als anys 30 d'aquest segle que apareixen les grans organitzacions de consumidors.

Cap a la fi de la segona guerra mundial el moviment comença a estendre's cap a altres països de nivell de desenvolupament creixent, i és als anys 60 quan es deixa la defensa del consumidor com un aspecte més de la lluita sindical, adquirint un caràcter específic segons el model de consum de la societat actual.

Així, doncs, aquest moviment ha passat de formar part de la lluita per un canvi social global, a constituir un moviment de tipus reformista dins de la mateixa societat de consum, orientat de manera que el consumidor estigui més informat, protegit i pugui fer valer els seus drets i interessos.

La carta magna del consumidor de l'Assemblea constituïda del Consell d'Europa de 1972, recull els següents drets:

1. — Dret a la protecció de la Salut i Seguretat
2. — Dret a la protecció dels interessos econòmics
3. — Dret a la reparació de danys
4. — Dret a la informació i a l'educació
5. — Dret a la representació

Les causes que van fer sorgir la necessitat de defensar-

se, i sobretot la d'agrupar-se amb aquesta finalitat, són múltiples i complexes i creiem convenient esmentar-ne algunes:

1. — En moments d'expansió econòmica, els increments de les rendes, i lògicament de la demanda, produeixen un increment de preus que pot arribar a provocar una pèrdua real del poder adquisitiu.

2. — En moments de recessió, la pèrdua de poder adquisitiu és clara i directa.

3. — En ambdues situacions es fa palesa la necessitat d'aconseguir una millor relació qualitat/preu per millorar el poder adquisitiu.

4. — La gran varietat de productes fa impossible que un consumidor individualment pugui disposar de tota la informació que li caldria.

5. — L'augment de nivell sociocultural ha provocat, globalment, un major coneixement per part dels individus dels seus drets.

A Catalunya, i en general a l'estat espanyol, el moviment per a la defensa del Consumidor s'inicia amb un considerable retard respecte a la resta de països desenvolupats.

Quant a legislació, l'article 51 de la Constitució (art. 1, 2 i 3) 1978 i la Llei de defensa del Consumidor (Llei 2684-BOE 24/7/84) constitueixen el marc específic d'aquest moviment.

En l'aspecte associatiu, l'any 1975 es constitueix l'Organització de Consumidors i Usuaris (OCU), l'única amb participació en organismes internacionals.

Al nostre poble els primers passos del consumerisme han estat principalment institucionals, per exemple, amb la creació, dins els marc del Programa Municipal de Promoció de la Salut, de l'Oficina Municipal d'Informació de Salut i Consum l'any 1985.

Malgrat que és indiscutible la necessitat de la participació de les institucions, el pilar fonamental del moviment l'ha de constituir el propi consumidor individual i col·lectivament, agrupant-se en Associacions i Organitzacions que amb el seu poder jurídic constitueixen una veritable arma per a la defensa dels seus drets.

MUNICIPALS/87

5 programes per a un poble: SALT

Introducció

El dia 10 de juny tornarem anar a votar. Serà una vegada més des que aquest país va retornar a la democràcia, el mes de juny farà precisament 10 anys.

Aquesta vegada la singularitat també serà present en el tipus de vot. Tornarem a votar les persones que ens han de representar a l'ajuntament, i qui ha de sortir alcalde a la nostra vila, i a la vegada, votarem per primer cop una llista per al Parlament europeu.

Tot i que ens adonem de la importància de poder votar parlamentaris per Europa, sens dubte el que ens toca més de prop són les eleccions estrictament municipals.

Ara fa quatre anys Salt escollí democràticament el seu primer ajuntament, des de la segregació de Girona l'any 1983.

Han passat quatre anys i ja se'n pot fer un balanç de la gestió dels que han governat... S'han fet moltes coses o poques? Ha estat positiu per al poble? Això ho diran les urnes el proper dia 10.

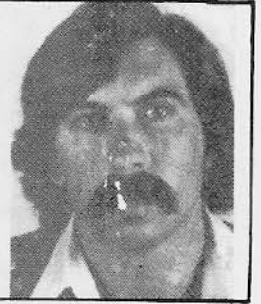
ooOoo

Son 5 les candidatures que es presenten a l'ajuntament. Representen un ventall prou ampli d'opcions perquè els saltencs puguem lliurement triar: A.P. (Alianza Popular) C.i.U. (Convergència i Unió); P.S.C.-U.P.M. (Partit dels Socialistes de Catalunya-Unitat i Progrés Municipal); I.C. (Iniciativa per Catalunya) i C.U.P. (Candidatura d'Unitat Popular).

Una característica és que els candidats a elegir seran 21 en comptes de 17, ja que Salt té a hores d'ara, més de 20.000 habitants.

LA FARGA-Revista de Salt, ha volgut obrir les seves planes perquè amb les mateixes opcions els 5 grups polítics i els seus candidats a l'alcaldia exposin els trets principals del seu programa. Un programa per a Salt, el nostre poble.

Aquest resta a la consideració de cada lector, perquè lliurement el dia 10 de juny elegerà.

Francesc Montalban

Iniciativa per Catalunya (I.C.)

Definiu la característica principal del vostre programa

L'elaboració del Programa amb la participació ciutadana.

Quines TRES prioritats teniu previst de portar a terme, en els àmbits de:

1. — HISENDA

1. — Procurar d'aconseguir subvencions a fons perdut per poder portar a terme el programa.
2. — La distribució dels impostos municipals es farà més equitativament.
3. — Una participació superior dels municipis en els pressupostos de l'estat.

2. — CULTURA

1. — Acció municipal en millora de les institucions i locals existents.
2. — Creació d'un centre de planificació familiar.
3. — Recolzament de l'ensenyament als adults, amb la creació de les escoles necessàries.

3. — SERVEIS PÚBLICS

1. — Recolzar els serveis existents.
2. — Creació de guarderies municipals.
3. — Col·locació de contenidors de deixalles i de vidre.

4. — URBANISME

1. — Creació de zones verdes i millora de les existents.
2. — Fer un cinturó de ronda paral·lel a la general, passant per darrera de la fàbrica Coma-Cros.
3. — Solució a la prolongació del Passeig del Marquès de Camps.

5. — GOVERNACIÓ

1. — Potenciar la participació ciutadana
2. — Butlletí d'informació municipal
3. — Vetllar per la seguretat ciutadana.

6. — JOVENTUT I VELLESA

1. — Elaboració d'un programa d'activitats dirigides als joves del nostre poble.
2. — Impulsar el Consell Municipal de la Joventut.
3. — Recolzar les activitats recreatives i culturals de la 3.ª edat.

ALTRES COMENTARIS (Sobre els temes que vulgueu)

1. — Caldrà trobar la solució al problema d'aparcament en tots els carrers en general, amb la creació de llocs apropiats.
2. — Promoure l'esport de base en general.

MUNICIPALS 87

Alianza Popular (A.P.)

Definiu la característica principal del vostre programa.

Defensem la qualitat de vida de Salt, com a objectiu bàsic. Considerem per tant de manera decisiva: sanitat, educació, seguretat ciutadana, ocupació i protecció del medi ambient, entre d'altres, en funció dels problemes reals dels veïns i de les seves comandes.

Salt és dels homes i dones que hi viuen; és necessari que l'Ajuntament deixi de ser un «ens abstracte i tingui en compte els problemes, vivències, esperances i per què no, somnis dels seus representats.

Quines TRES prioritats teniu previst de portar a terme en els àmbits de:

1. — HISENDA

1. — Portar una política d'austeritat ja que la pressió fiscal municipal actual ha superat clarament la capacitat econòmica dels ciutadans.

2. — Incentivar, mitjançant la reducció de tributs municipals, les empreses perquè contractin joves saltencs en el seu primer treball.

3. — Racionalització de l'aplicació de recàrrecs locals, en contribucions territorials, radicacions, etc. i transparència de la gestió Municipal.

2. — CULTURA

1. — Proporcionar els mitjans, equipaments, etc. per a la ubicació d'un centre de F.P. a Salt.

2. — Potenciació de les Escoles d'Adults.

3. — Protegir el patrimoni cultural original de tots i cadascun dels veïns.

3. — SERVEIS PÚBLICS

1. — Assessorament tècnic, jurídic i laboral per a la creació de cooperatives de joves.

2. — Potenciar les Associacions culturals, esportives i de veïns com a mitjà eficaç de traslladar les inquietuds del poble al consistori.

3. — Transparència en les oposicions a l'ajuntament.

ap
Alianza Popular

Fernando Montesinos

4. — URBANISME

1. — Possibilitar el desenvolupament de l'activitat del sector, afavorint la inversió generadora de llocs de treball.

2. — Millorar l'entorn ambiental urbà, desenvolupant mitjans que impedeixin el deteriorament estètic i material.

3. — Disminuir al màxim la participació tributària directa del ciutadà en l'adequació de serveis comuns.

5. — GOVERNACIÓ

1. — Abardar sense demagògies el problema de la inseguretat ciutadana i les drogaaddicions.

2. — Accions socials contra la pobresa i marginació.

3. — Una bona especialització de la Policia Municipal.

6. — JOVENTUT I VELLESA

1. — Creació d'un fons per a les iniciatives dels nostres joves.

2. — Serveis Socials eficaços per a la tercera edat, coneixent les expectatives i comandes reals de l'esmentat sector i rebutjant el «paternalisme» amb què actuen els que creuen conèixer perfectament «el que més convé als vells».

3. — Promocionar l'esport i esbargiment necessari a totes les edats amb l'ajut pertinent a les entitats ja existents a Salt.

ALTRES COMENTARIS (Sobre els temes que vulgueu)

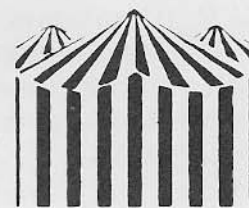
Una sanitat eficaç és la millor expressió de qualitat de vida. En l'actualitat s'està retrocedint cap a nivells tercermundistes que creïem superats, per això creiem que la Sanitat municipal ha de forçosament col·laborar eficaçment en la realització del dret a la salut, desenvolupant una medicina preventiva i eficaç al servei de tots. És urgent dissenyar un pla d'aprofitament integral de tots els mitjans ja existents.

TALLER

F. FELIU

C/. Pere Coll
SALT

Emili
Gross

ENVELATS

LLOGUER DE CADIRES • ENVELATS
ADORNAMENTS • PISTA PARQUET

St. Jaume, 18 Tel. 24 16 47 SALT (Girona)

Convergència i Unió (C.i.U.)

Definiu la característica principal del vostre programa.

La principal característica del nostre programa és: Transformar SALT en un poble dinàmic i amb entitat pròpia. Hem de fer-lo acollidor per als SALTENCS i atraient als forasters. El volem amb protagonisme dintre la comarca del Gironès, per la importància d'ésser la segona població amb nombre d'habitants. Volem un poble nou, modern i progressista amb projecció de futur i que el CIUTADÀ s'hi trobi més bé.

Quines tres prioritats teniu previst de portar a terme en els àmbits de:

1. — HISENDA

Simplificar el sistema impositiu reduint figures impositives.

Controlar les despeses i racionalitzar la inversió, tenint en compte el desenvolupament harmònic de la nostra comunitat.

Confeccionar programes quadriennals, donant-ne la màxima publicitat i participació als sectors interessats.

2. — CULTURA

Fer, del Mas Mota, la casa de cultura de la zona del Veïnat.

Recuperar un cinema per al poble i adaptar-lo a tot tipus d'espectacle.

Vetllarem per tota la cultura popular, especialment per la Sardana.

3. — SERVEIS PÚBLICS

Millora de la instal·lació d'enllumenat públic als llocs deficients.

Tindrem SALT més net que mai i arranjarem les places més necessitades.

Recuperació de la vegetació de les deveses i arranjament de les voreres del Riu Ter.

4. — URBANISME. —

Millorament de les xarxes de comunicació, fent un pont d'enllaç que uneixi SALT amb SANT GREGORI.

Simplificació de la tramitació de permisos i llicències d'obres.

Rehabilitació del barri Vell de SALT i facilitar l'arranjament de façanes, banys i cuines de tot el poble, amb això volem aconseguir els estatges més habitables i de millor qualitat.

CONVERGÈNCIA I UNIÓ

Emili Serra

5. — GOVERNACIÓ

A la Policia Municipal, creació de guàrdies de barri i policia Rural.

Consolidació d'una bona Protecció Civil eficaç i ben feta. Millorar la circulació viària per obtenir més fluidesa de trànsit i menys accidents; col·locació de semàfors en llocs conflictius.

6. — JOVENTUT I VELLESA

Creació del Consell Local i el Casal de joventut com un centre, i contemplar fer un esplai per als disminuïts psíquics. Proporcionar ajuda a vells i pensionistes que ho necessitin amb sistema «CATERING», neteja de la vivenda i servei de bugaderia.

Potenciar el programa i ajudar els dos CASALS DE JUBILATS DE SALT.

ALTRES COMENTARIS. — (Sobre els temes que vulgueu)

Promoure la construcció d'un Institut de Formació Professional.

Creació d'una pista d'atletisme de «TARTAN» a la zona esportiva.

Creació d'una guarderia Infantil Municipal. Fer un circuit a les deveses per l'estudi de la natura.

Portar a SALT el centre d'orientació i planificació familiar dins les prestacions de la Seguretat Social.

Especial consideració a les campanyes de promoció de la salut a nivell escolar.

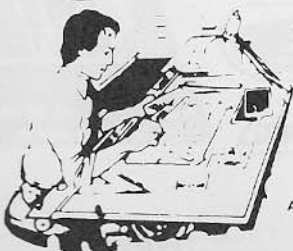
Col·laborarem a totes les campanyes divulgadores contra el consum i addicció a les drogues, tabaquisme i alcoholisme.

Fomentarem la creació i el manteniment d'entitats civiques, culturals, esportives i recreatives.

VOLEM UN SALT NOU AMB ARRELS D'ABANS.

FOTOCÒPIES
CÒPIES DE PLÀNOLS
PAPERERIA
TÈCNICA
MATERIAL
PER A DIBUIX
I OFICINES

A GIRONA
Avgda. St. Francesc. 4 Tel. 20 39 44
Migdia. 11 Tel. 21 35 65

A SALT
Passeig d'Olor. 166
Tel. 23 27 08

ENVELATS BARRIS

*Especialitat en aire condicionat
i en pavellons esportius
Sonorització*

C/. Major 302 - Tel. 23 13 68 - SALT

MUNICIPALS 87

Candidatura Unitat Popular. (C.U.P.)

Definiu la característica principal del vostre programa.

Contribució des dels ajuntaments al procés d'emancipació de la nació catalana, superant l'actual marc constitucional i estatutari, per tal de construir la independència nacional i l'alliberament de les classes populars. Solidaritat activa amb els represaliats per la seva lluita política.

Gestió municipal oberta i transparent. Participació popular en la decisió i gestió municipal.

Política de reconversió ecològica del medi local i comarcal.

Quines prioritats teniu previst de portar a terme, en els àmbits de:

1. -- HISENDA

1. -- Reivindicació de l'autonomia financera municipal.
2. -- Política redistributiva, qui més tingui que pagui més.
3. -- Reducció i/o exempció de taxes i bonificacions d'impostos a persones jubilades i desocupades.

2. -- CULTURA

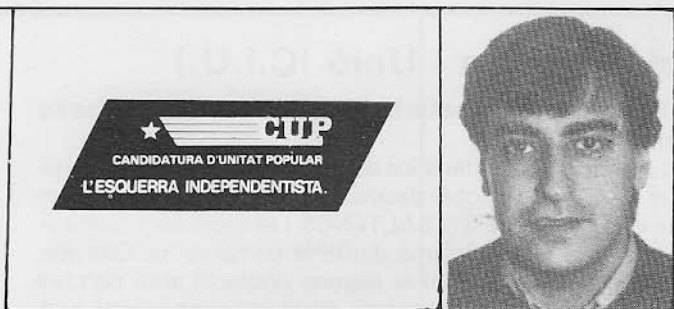
1. -- Entenem la cultural com a eina d'alliberament i integradora que elimini les diferències d'origen.
2. -- Cal fomentar el paper protagonista de les entitats en la dinàmica cultural del poble.
3. -- Més mitjans econòmics i humans per al servei de català.

3. -- SERVEIS PÚBLICS I SANITAT

1. -- Creació d'un equip de bombers voluntaris amb un local propi.
2. -- Constitució d'un centre pilot de prevenció i tractament de l'alcoholisme i altres toxicomanies.
3. -- Creació d'un centre de planificació familiar.

4. -- URBANISME

1. -- Deveses. Parc natural i d'espai per al poble.
2. -- Habitatge com a servei públic per tal d'eliminar l'especulació, promovent l'habitatge unifamiliar.
3. -- Creació d'eixos per a bicicletes, aprofitant traçats ja existents.
4. -- Desviament de la carretera nacional.

Carles Buenaventura

5. -- Control de la contaminació: sorolls, aigües, residus industrials.

5). -- GOVERNACIÓ

1. -- Dret de proposta de temes al plenari municipal per part d'entitats o associacions del poble.
2. -- Convocatòria d'assemblees populars i de referèndums sobre temes d'interès local i/o nacional.
3. -- Que la vigilància del poble vagi a càrrec de la policia local.

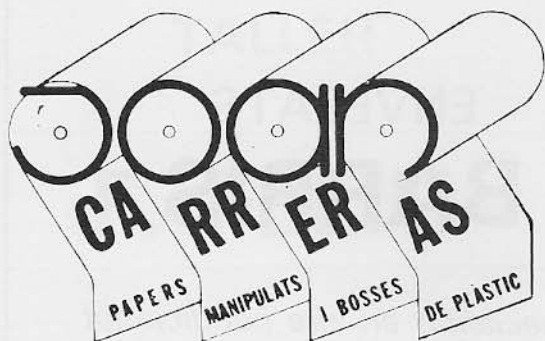
6. -- JOVENTUT I VELLESA

1. -- Potenciació de la regidoria de joventut.
2. -- Desenvolupar una experiència d'ocupació comunitària juvenil.
3. -- Un programa específic per a la Tercera Edat, no tan sols assistencial, sanitari o de serveis socials, sinó que fomenti l'activitat cultural, formativa, de lleure, etc..

ALTRES COMENTARIS (sobre temes que vulgueu)

L'objecció de consciència: No volem que els militars continuïn segrestant els nostres joves amb tota impunitat per utilitzar-los en la lluita contra el poble (cop d'Estat, ocupació de la nostra nació, servei a l'OTAN...) Ficant-los al cap els seus esquemes brutals, violents, jeràrquics i masclistes. Els exèrcits són una eina dels capitalistes per continuar controlant la situació. Ens pronunciem per l'abolició del servei militar pel ple dret a l'objecció de consciència (i més durant la mili) i en contra de qualsevol prestació a l'Estat (servei civil). Estem en contra del reclutament de les dones. En definitiva per la desaparició dels exèrcits. L'Ajuntament ha de deslliurar-se de les tasques de reclutament i informar dels drets que ara com ara tenen els objectors.

Esports: Potenciació de l'esport participatiu i popular enfront al competitiu i elitista.

c. Prudenci Bertrana, 1
Telèfon 23.19.10
17006 SALT

REMOTO

VENDA RECANVIS
TALLER REPARACIÓ
Importador per a Espanya

domino

GURFLEX

CHIARAVALLI

GAM

IRIS

ariete

ACERBIS

poini

Monte Carlo

BUZZETTI

Partit Socialista de Catalunya Unitat i Progrés Municipal (P.S.C.-U.P.M.)

— Definiu la característica principal del vostre programa.

- Consolidar els serveis i la infraestructura ja iniciats al nostre poble, amb el compliment del Pla General.
- Donar un pas qualitatiu en la prestació de serveis de tipus personal: serveis socials, sanitat, ensenyament, esports, cultura...

— Quines prioritats teniu previst de portar a terme en els àmbits de:

1) HISENDA:

- a) Fer un esforç en la captació de nous recursos econòmics (indústria, comerç....)
- b) Aprofundir en una política fiscal progressiva i en l'optimització dels serveis de recaptació.
- c) Enriquir el patrimoni municipal amb noves adquisicions.

2. — CULTURA

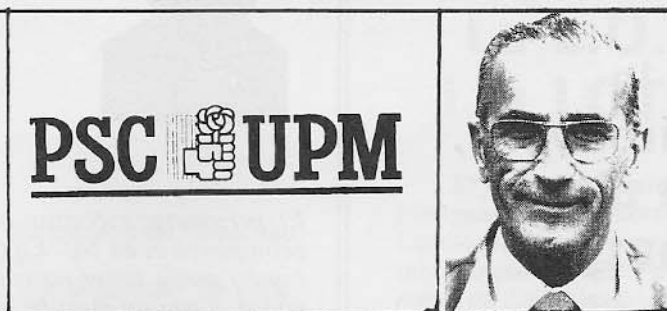
- a) Construcció de l'Escola del Veinat. (Camp Coma-Cros).
- b) Construir el Teatre Municipal de Can Panxut.
- c) Creació d'un Patronat i preparar la ubicació d'un Museu Local al Mas Llorens.

3. — SERVEIS MUNICIPALS

- a) Renovació i millora de l'Enllumenat als carrers més deficitaris.
- b) Pavimentació i asfaltat de carrers als trams pendents.
- c) Consolidar la Mancomunitat del Gironès conjuntament amb tots els municipis que en formen part.

4. — URBANISME

- a) Gestionar i executar les previsions del Pla general per al 1.er quadrienni.
- b) Millora de l'espai públic urbà: (Pg. de la Ciutat de Girona, Zones verdes, Pla Maçana, Carrer Balcó, Ronda Monar..)
- c) Realització dels dos grans vials: (trams)
  - Passeig dels Països Catalans.
  - Prolongació del P. Marquès de Camps.
- d) Dotació de serveis urbanístics a les zones perifèriques del casc urbà.

Salvador Sunyer

5. — GOVERNACIÓ

- a) Millora de l'atenció administrativa i la informació municipal cap al ciutadà.
- b) **Seguretat ciutadana.** Continuar en l'especialització, i dotació de la policia dels mitjans adequats.
- c) **Protecció Civil.** Aprofitar els recursos i els grups organitzats del poble.

6. — JOVENTUT I VELLESA.

- a) Intentar dotar d'un local als joves (Casal) i constituir el Consell Municipal de la Joventut.
- b) Col.laboració amb els Casals de Jubilats existents.
- c) Promoció d'activitats per a jubilats (ocupacionals i de lleure). Potenciació del Consell de la Tercera Edat.

ALTRES COMENTARIS. — (Sobre els temes que vulgueu).

Durant aquests 4 darrers anys, l'Ajuntament ha creat una sèrie de serveis que **cal consolidar i potenciar**, com:

- El programa de Promoció de la salut.
- L'Oficina d'Informació de Salut i Consum.
- Els Tallers de Serveis Socials.
- Els Centres Socials
- Els Patronats: Emissora Municipal, Can Panxut, Patronat d'Esports.
- Els Premis d'Investigació Local, etc...

Per altra banda, cal avançar **en altres àmbits**, com:

- La creació d'un Equipament Esportiu al Veinat.
- La recuperació de les Deveses, com a parc natural.
- La plena Normalització Lingüística del municipi.
- Buscar solucions al problema dels aparcaments, especialment al carrer Major.
- Promoure iniciatives contra l'atur i fomentar l'activitat econòmica de la vila.

L'hi organitzem i li reservem tota mena d'excursions, viatges, bitllets d'avió, tren, vaixell, autocar, així com lloguer de cotxes i d'autocars. Demani informació i pressupost per les seves vacances, sense cap compromís.

Avgda. Jaume I, 60 - Tel. 21 98 00
GIRONA

Venda i reparació de bicicletes, velomotors i motos

MOTOS CATALUNYA PERE TEIXIDOR

MONTESA
PEUGEOT
VESPINO
DUCSON
HONDA
DUCATI
VESPA
DERBI
PUCH

Carrer Major, 307
Telèfon 23 93 67
SALT

IMATGES

A la
Primavera,
un altre
imatge

En aquests moments se'ns fa una mica difícil entendre i veure el poble de Salt sense un ajuntament propi. Sembla que fa molts anys que vàrem estar anexionats i no hagin existit. Dic això, perquè realment, a Salt, s'hi ha fet feina. Una feina moltes vegades amagada (endreçar, recopilar, ordenar... tota una sèrie d'assumptes administratius) Des de fora, és bo i positiu exigir a la gent que ens governa (i que hem triat voluntàriament) que ho faci millor i més bé.

Salt, ha estat un exemple de poble, que per damunt de les idees polítiques ha fet feina. I això ha estat gràcies a què els que ens governen s'han entès i no ha afectat a la vida quotidiana del poble.

Ens aquests moments i en aquest petit espai, és molt difícil enumerar la feina feta. Només us convidaria a fer una passejada pel Salt actual.

El que si que voldria és demanar, ara que s'acosten noves eleccions per triar els nostres «governants», que a part de les ideologies o del grup que guanyi, Salt no faci un pas enrera i segueixi donant bon exemple i bona imatge d'un poble que es pot governar i que vol treballar per tenir «la casa en bon estat i ben presentable». Fem que la nostra «casa» (el nostre poble) sigui ben gran i envejat. Ara és el moment.

El personatge-escriptor que avui ens acompanya és en Nif. Ell (en Jordi Arbonés) podia haver nascut a qualsevol època, s'adapta molt bé a tots els ambients. Els estius fa de cuiner a l'hotel familiar de la Costa (Calella de Palafrugell) i els hiverns viatja (Amèrica, pràcticament tot Europa), i llavors escriu les seves experiències i observacions. És un enamorat de Girona, a on sol viure en els darrers anys. Li va dedicar un llibre de narracions miratges que ell mateix va editar en una editorial feta amb uns companys (Borçatuna, de Llorà). S'ha presentat a diversos premis

literaris, quedant a bon lloc. Però té una espina clavada: El Casero.

Una vegada «descoberta Girona» es va adonar que no gaire lluny hi havia un poble «marxós» i allà hi fa llargues estades i guions per la seva emissora. El programa es diu «La Junta de la Cloaka» i el podeu sintonitzar al 103 Ràdio Salt.

D'aquest ja famós i conegut programa, a través de l'Editorial Borçatuna, n'han fet un llibre. Ha col.laborat en diverses revistes i diaris i aquesta és la primera vegada que ho fa per La Farga. Gràcies i que no sigui la darrera.

El primer amor

La meua infantesa va ser ensopida, brodada amb fils melangiosos i falses il·lusions. Però, malgrat l'avorriment, vaig créixer. L'únic record plaent que roman en el meu esperit és de quan l'adolescència vestia les meves espatlles i els tretze anys se m'arrapaven als ossos. Va ser una sensació gustosa enmig d'una primavera mòrbida. Després, és clar, aquella vivència em va marcar; com un tatuatge amb foc, va manar sobre el meu futur.

La senyoreta Elena va ser la primera i la darrera professora que vaig tenir. Quan va arribar al pensionat, venia precedida d'una fama d'intransigència i duresa. Tot el curs l'esperava amb una por alimentada des de feia temps. No puc oblidar el dia en què el director va presentar-nos-la; era altíssima, cantelluda i morena. I dintre de la seva cara afilada, uns ulls, aquells ulls que brillaven constantment com si un plor etern aflorés des de les nines platejades.

Ja en les primeres classes, se'ns va mostrar tal com l'haviem imaginat; recta com la seva figura, dura i enrevessada com els nusos dels seus dits.

Vam travessar la tardor i l'hivern torturats per la rigidesa i la disciplina, i ella, de la tarima estant, ens observava com un pastor que veu créixer les ovelles.

Un dia de primavera, però, va entrar decidida a classe i després de manar silenci ens va dir:

— Poseu atenció, mainada. Escolteu, com que ja sou prou grans avui farem una cosa que no ve escrit en cap llibre de text, serà una classe paral·lela que no oblidareu mai i de la qual espero que en treureu suc i profit!

Va esborrar de la pissarra la resta de la classe de matemàtiques i prenent el guix va traçar un signe misteriós, el qual mai no he pogut comprendre, després, encarada a nosaltres es va apropar:

Tots ens miràvem i la miràvem sorpresos i amb una por gairebé incontestable.

— Poseu-vos d'esquenes a la paret, en fila, per ordre d'estatura... viinga!

Sense sentir-se ni un rantell ens vam anar col·locant. I un cop llestos ens

va mirar amb ulls penetrants. Amb veu rogallosa va dir:

— Traieu-vos el pantaló, de pressa i sense piular!

De mica en mica, els més decidits primer, vam complaure-la; tot seguit va afegir:

— Els calçotets també!

Avergonyits, alguns somrient i d'altres tancant els ulls, vam quedar despullats de mig cos per avall.

Va apropar-se i mirant-nos la nuca es va mossegar el llavi inferior, i va començar pel més alt. Ajudant-se de l'esborrador i dels dits va anar acaronant el sexe de cadascú, serpentejant entre l'interior de les cuixes i palpant suauement les natges de cada col·legial. Quan va arribar al més baixet, mentre deia «quina dolça» es va ajupir i la hi va endurir amb la llengua. Llavors, ens va disposar segons la llargària de cada un. Es va descordar la camisa mostrant-nos unes sines arrapades com pallarides i d'un a un, cerimoniosament, va procedir a espolsar i buidar, uns amb les mans closes i d'altres amb la boca goludament oberta, les ereccions dels trenta xicots de la classe de ciències.

Jordi Arbonès (Nif)

LA GALLINETA

La L.O.T i la LOTO

El primer semestre de 1987 passarà a la història de Catalunya per dues importants mesures: El Parlament de Catalunya, si bé sense consens, ha aprovat la L.O.T (Llei d'Organització Territorial) que redistribueix Catalunya en una única província i en 38 comarques.

La Generalitat, per la seva banda, va aprovar el llançament de la «Loto-Ràpid», una Loto catalana, que de seguida ha tingut una gran acceptació popular.

El dia de la Moreneta, a tot Catalunya es van formar cues i cues per a provar sort en la loteria instantània.

Una fallera que pot durar molt de temps, si no ens equivoquem.

La L.O.T. La Llei d'Organització Territorial, ben segur que molt pocs la coneixen. De fet, no és una sola llei, sinó que està desglossada en 4, i que afecta a les comarques, diputacions, municipis i l'àrea metropolitana de Barcelona.

Les cròniques polítiques dels diaris n'anaven plenes el mes de març. Però el poble com si no en fes cas. Per a la majoria de la gent, l'estira-arrossa sobre el fet comarcal o metropolità era un joc d'estratègia estrictament política. Era una discussió, una batalla, entre partits. I el poble, com si res. I això que afectava la pròpia essència de Catalunya, el seu model territorial. De la L.O.T., tot i la polèmica política, el poble n'ha «passat»... Una altra qüestió ha estat el cas de la LOTO. Aquí sí que la gent s'hi ha abocat, i s'ha tret les butlletes de les mans com si les regalessin. La sort és la sort i el diner cridar diner. Per què no provar-ho?

Martí Fito

SPLASH/GLOP

Per a tafaners,
interessats, snobs,
curts de gambals o
intel·ligents
dissimulats...

Que no volem, no podem
o tant se'ls en dona entendre
el Splash/Glop. (Si ço els ha de fer contents)

by Bel Bosch

A tots els qui m'heu demanat que us expliqui els Splash/Glop ja us he avisat reiterades vegades que el Splash/Glop no s'ha d'entendre, ha de dir coses. I les diu. I els qui les han d'entendre les entenen i els qui no les han d'entendre n'han de donar la seva versió. Llegiu-vos el Splash/Glop com un quadre -oi que no us atreviriu mai a dir-li a un pintor, sigui bo o dolent, que no enteneu el significat dels seus quadres? Quedaria molt lleig- El Splash/Glop pretén ser, doncs, un quadre que us embolcalli el concret a través de l'abstracte, que sigui per quin sigui el forat que entri us agradi o us desagradi. En definitiva, que us provoqui d'alguna manera.

Això, però, era un avís, com ja he dit abans. De fet, del que jo escric n'explico ben poques coses a la gent. Penso que no he de donar explicacions a ningú del que faig, i, per tant, no tinc cap obligació d'explicar el perquè d'allò que és meu. Els Splash/Glop, fins ara, han estat presen-

ts com a un tipus de literatura inexistent, en la qual no té cap importància el contingut, el fons, sinó la forma, la manera d'expressar-lo. Mentida! El contingut hi és ben palès. Vosaltres no l'enteneu perquè esteu adscrits al sistema, igual que jo. El que passa és que jo l'entenc perquè qui fa el Splash/Glop sóc jo i no vosaltres. Així doncs, avui m'he decidit a explicar-vos un fragment d'un dels Splash. D'altra banda, us diré que Splash/Glop és un mot Britànic-català que de-

signa un esquix i un glop. És del que es tracta, que us empassau a glops els esquixos o esquixades -que fins i tot poden arribar a ser autèntiques mullenes- de vosaltres mateixos i valoreu el vostre preu.

Comencem, doncs, Ai, Senyor, mai hauria pensat que algun dia em veuria obligada a comentar un dels meus propis textos, ni que tan sols es tractés de fer-ne un comentari d'idees!-

Comentarem les **NOTES CORRUPTES I/O CORRUPTIVES** (Apunts esquizofrènic-místics) publicades al Splash/Glop de la Farga -Revista de Saltcorresponent al mes de desembre de 1986. De fet, però, la revista sortí al gener -cap a finals-. Per cert, el/la teclista de Can Pagès va escriure el meu cognom sense l'hac final -quina aberració- i va deixar-se una línia decisiva a la nota tres, intitulada **Esperma light**. Es tractava d'acabar la frase i la nota. Així, aprofitant l'avinentesa i per culpa teva, nen/a, repeteixo tota la nota tres que constitueix tota una frase, i amb això penso que ja ha quedat explicada. De fet la línia obviada pels (pels) teclistes (?) era l'única que podia ajudar-vos a entendre el sentit de tot el rotlló.

Continuarà

ESPIGOLANT

Al carrer del POU, en ple barri vell, hi ha encara aquesta bomba que servia per a pouar aigua. Fa ja molt de temps que resta inutilitzada i s'està deteriorant...

Serà possible salvar-la...? Es podrà tornar a fer servir? Què hi diu, l'ajuntament?

Fes-ho en català

Cultura/Maig

**Exposició
d'olis**

JO AN

RA M N

del 4 al 20 de maig 1987

ORGANITZADA PER LES BERNARDES DE SALT

EXPOSICIONS:

A la Casa de Cultura de Salt, de l'1 al 21 de maig hi haurà una exposició d'olis i col·lages a càrrec de Joan Ramon. Coincidint amb aquesta, també s'exposarà una col·lecció de joies artesanals, constituïda per pedres exòtiques i d'altres, que pertany a Christine Thomas.

CURSETS:

El dia 8 de maig començarà a les Bernardes un curset de cuina de primavera dirigit per la diplomada Núria Lladó. Constarà de quatre sessions que es faran els divendres de 2/4 de 4 a 2/4 de 6.

També es començarà un curset de decoració de la llar, en el qual s'ensenyarà a decorar mitjançant els objectes que són freqüents en una casa. Alhora s'aprendrà a secar plantes.

Eva Escuin
Alicia Vila

LA SETMANA TRÀGICA DE 1937

Els fets de maig

Acaba de sortir publicat, el llibre «LA SETMANA TRÀGICA DE 1937» (Els fets de maig), ocorreguts a Barcelona, ara fa 50 anys, i que varen commoure la Catalunya de la Guerra Civil.

El seu autor Jhon Langdon-Davies (1897/1971) com George Orwell, seguí pels carrers de Barcelona, els fets d'aquell maig de 1937.

L'interessant del llibre (recull de diversos escrits de l'autor), és que apart de recordar-nos el cinquantenari, l'edició i introducció del mateix va a càrrec de MIQUEL VERGA, catedràtic de l'Institut «Salvador Espriu» i Tinen d'Alcalde de Cultura de l'Ajuntament de Salt.

Estudi de Ràdio Salt al Pg. Ciutat de Girona, juntament amb l'equip de nois i noies que durant les «12 HORES PER LA LLENGUA» van passar pel poble oferint el Servei de Català i demanant textos per traduir i corregir.

Ja existeixen distintius en català per a furgonetes

En aquests moments el Servei Municipal de Català està fent la campanya sobre «TALLERS MECÀNICS».

Per això, a iniciativa del mateix Servei, es va pensar que seria oportú confeccionar en català els distintius de les dife-

rents activitats comercials.

Els distintius fan referència sobretot a les activitats de transports amb furgonetes i camionetes en els diferents rams: (agrícola, ramadera, hosteleria, fusteria...) S'han triat especialment aquells rams que són més propis i comuns de les nostres comarques.

Engresqueu-vos, i, si teniu una furgoneta, normalitzeu-la!

(Nosaltres reivindiquem que en comptes de la tradicional GE es posi tal com hauria de ser: GI).

12 Hores per la Llengua

El dia 24 d'abril, l'endemà de Sant Jordi, va tenir lloc, al Passeig Ciutat de Girona de la nostra vila, les «12 Hores per la Llengua».

En les activitats hi va participar un equip de correctors de català de diferents llocs de les nostres comarques. També es va comptar amb la valuosa col·laboració de «Ràdio Salt».

Durant tot el dia hi van haver jocs i concursos per a la mainada. Així mateix s'hi va exposar divers material tècnic en català.

El Servei de Català de Salt vol agrair les cases col·laboradores següents: STEIN-Papereria S.A.; Serigrafia PORTERIAS; Impremta JOAN i Laminadures XAUXA.

L'ACUDIT FOLL

LA VIDA AMB HUMOR

Filosofies electorals

Probablement, quan aquestes ratlles apareguin a la llum pública, les eleccions municipals ja estaran fetes i refetes. Els guanyadors ja hauran fet un bufet d'alleujament, s'hauran col.locat les ulleres fosques i els taps a les orelles, hauran aclofat llurs magnífiques cuixes a les poltrones consistorials, i hauran fet el següent comentari: «Faves al sac, Manel! Ara ja ens poden venir al darrera amb un flaviol sonant. Que, qui dies passa, anys empeny!»

Els perdedors encara vagaran, esmaperduts, tot filosofant sobre els quatre vots que els han mancat per tenir majoria. I, qui diu quatre, diu quatre mil. Que, en això dels resultats electorals, les xifres polítiques s'estiren i s'arronsen, com un acordió, al gust del consumidor.

Per això em permeto la llibertat, abans de les eleccions (que és el moment en què escric), de fer-los unes recomanacions que no serviran per a res, puix

no les llegiran al moment adequat. Per altra part, el Burxeta és d'una exquisidesa i d'una imparcialitat política digna de lloança —gràcies per les felicitacions. Déu-nos-en guard d'influir en una contesa tan entranyable, amb amics en ambdós costats! Seria com haver de triar entre el pare i la mare («y madre no hay más que una»).

Anem al gra. Baralleu-vos, baralleu-vos fillets meus... que, després, ja fareu les paus i reposareu. Per si de cas, i donat que us heu d'esgarrapar en públic, feu pactes secrets i promeses de sota mà, per si les coses no van com espereu. Penseu que, els qui us presenteu, si sou constants i un xic mesells, si aneu adquirint —dia a dia— un gruix respectable de pell allà on s'acaba la «patilla» i comença la barba, si no us desanimeu amb les successives preses de pèl.... si sou capaços de tot això, arribarà un dia que governareu (o que governaran).

Llavors us serà de molta utilitat l'haver lligat caps, per si de cas.

I, tant si guanyeu com si perdeu de vista l'adversitat. Si ell fa un casal, vosaltres feu-ne dos. Si ell passa diners a un col.lectiu, vosaltres passeu-n'hi més. Si ell organitza un aplec, vosaltres organitzeu una arrossada. Si ell es treu de la butxaca una festa del pedal, vosaltres treieu-vos de l'altra butxaca la festa de l'ou com balla. Si ell basteix, del no res, una biblioteca, vosaltres feu jornades de cultura popular a la Plaça dels peixos. I així sucesivament.

Vull dir, amb tot això que els ciutadans ja comencem a ensumar que la política no és, ni de bon tros, allò que somniàvem encara fa pocs anys.